

PÁRTSZERVEZET

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZAKASITS ÁRPÁD:

A 36. pártgyűlés feladatai

A választások után mélységes megrendülés érte mozgalmunkat. Hamar elmúlhatott volna a pillanatnyi sokk, ha ezt a válságot nem mélyebben gyökerező okok idézik elő. A választások kimenetele nem ingatta meg pártunk proletárbázisait, legfeljebb csak a mitláferek nem szavaztak ránk, tehát a választások eredménye sem lehetett valóban az oka pártunk válságának. Egy világnézeti pártot különben sem rendíthet meg, ha egy-egy választáson nagyobb szavazatnyereség vagy veszteség éri, mint amilyet várt.

Pártunk válságát az okozta, hogy a választások után felszínre jutottak az addig lap-pangó belső ellentétek, amelyek kirobbanása hosszú időre megbénította pártunk cselekvő-képességét. A választásokat követő keserű hangulatba így belejátszottak olyan elemek, amelyek most szinte zabolátlan erővel törtek felszínre és komolyan megrázkódtatták nemcsak a párt egész struktúráját, mivel veszélyeztették a párt szellemiségét, egységét és hatóerejét, de kihatásaikban tömegesen a magyar demokrácia veszedelmévé is vál-hattak volna.

Szerencsére pártunk proletártömegének egészséges ösztöne, mélységes forradalmi szelleme és szocialista képzettsége ezt a veszélyt elhárította és nem engedte a dolgokat végső katasztrófába torkollani.

Keserves belső küzdelmek során jutottunk el idáig. Öszintén mondjuk meg, sokszor tétováztunk, hogy milyen módszereket alkalmazzunk. S nem volna tanulságos letagadni azt sem, hogy a válság okozta zűrzavar ártalmára volt a párt tekintélyének, politikai befolyásának és mozgalmi erejének. Legsúlyosabb veszély azonban ott jelentkezett, hogy a választási balsikert megnyargaló jobboldali irányzat a pártot azzal fenyegette, hogy ideológiailag kettéhasad.

A Fővárosi Végrehajtóbizottság szilveszteri deklarációja végre feloldotta ezt a vál-ságot és történelmileg jelentős fordulattal megindította azt a tisztulási folyamatot, amelynek eredményeképp remélhetjük, hogy ez a kongresszus már egyértelmű, kemény, forradalmi magatartásában megalkuvást nem ismerő pártot fog mutatni a világ előtt.

Mert ilyen pártra van szükségünk! Olyan szilárd és megingathatatlan pártot kell megteremtienie ennek a kongresszusnak, amely világosan kell, hogy feleljen minden kér-désre, amelyet az új történelmi szituáció vetett fel.

Ez a kongresszus kell, hogy kimondja az ítéletet: megmaradunk-e minden értékünk-vel, szép és dicső hagyományainkkal, kádereink szocialista öntudatával, harcok akarátá-val együtt jövőndöt építő mozgalomként, amely egyesül a másik nagy munkáspárttal, vagy méltatlanok leszünk az életre.

Akik hibáztak, tévedtek, a pártnak, a mozgalomnak, a demokráciának kárt okoztak, akik más úton keresték a párt érdekeinek érvényesítését, akik megátalkodtak és a gra-vámenektől nem látták az egyre világosabban kibontakozó történelmi perspektívát, akikhez beszílvárgott az osztályidegen elemek hatása, akiket megejtettek a nyugat felől fujdogáló szíréhangok, azokat félreállítjuk, vagy máris félreállítottuk az útból. Nem zavarhatják többé a mozgalom fejlődését, munkáját, köteleességteljesítését.

El kellett távolítani őket. Nem volt ez fájdalommentes operáció; de inkább egy operáció, mint a halál!

Elő és eleven párt akarunk lenni, hogy egészséges, fejlődő, ideológiailag tiszta párt-ként egyesüljünk, a testvérmunkáspárttal, a Magyar Kommunista Párttal.

Ez a kongresszus határkő kell, hogy legyen a baloldali erők győzelme útján, azon a forradalmi úton, amely nyilegyenes vonalban visz a szocializmus megvalósulása felé.

ÁRA 20 FILLÉR

A kongresszus korrigálja és megszabja a párt politikai irányvonalát azoknak az elveknek alapján, amelyek a felszabadulás után, még inkább jóval a felszabadulás előtt kibontakoztak előttünk. A kongresszus megteremti a szilárd és megdönthetetlen munkásegység alapját!

Megmutatja kétségtelen tisztasággal akarata elhatározását, hogy a népi demokrácia útján akar haladni a szocializmus felé.

Kétséget nem ismerő módon nyilatkoztatja ki a Szociáldemokrata Párt egyedül lehetséges politikai alapelveit, amelyek pártunk tömegeit a szomszédos népekkel való őszinte barátság gondolatához fűzik és legelsősorban és eltéphetetlenül a Szovjet-Unióhoz, mint a béke és szabadság legnagyobb és legnemesebb biztosítékához. Nem elég azonban tapaszkodni a Szovjet-Uniónak, fel kell ismerni forradalmának óriási jelentőségét és igazodni kell hozzá!

Barátsági és kölcsönös, meg nem támadási szerződést kötöttünk a Szovjet-Unióval. Ez a szerződés népünkre és pártunkra kötelezettségeket, de egyben történelmi hivatást is ró. Mi ezeket a kötelezettségeket vállalni és a hivatást teljesíteni fogjuk!

Semmi kétség! Ez a kongresszus nyíltan és félreérthetetlenül a baloldali, forradalmi Szociáldemokrata Párt mellett tör majd lándzsát és megteremti azokat a biztosítékokat, amelyek szükségesek ennek a politikai irányvonalnak maradéktalan érvényesüléséhez. A kongresszus világosan megmondja majd, hogy a két nagy munkáspárt törvényszerűen halad az egyesülés felé és ez az egyesülés megtörténik. Addig pedig a párt minden erejét latba veti a surlódásmentes együttműködés és a tömegek harcos, forradalmi szellemű nevelésének érdekében és annak érdekében, hogy ez a párt minden körülmények között tökéletesen végezhesse a reá háruló feladatokat és kötelezettségeket.

Azt akarjuk, hogy a párt tömegeinek önbizalma és önbecsülése növekedjék, hogy a ragyogó moralitás, mely pártunkban él, szétsugározza erejét az egész országban, hogy proletárbázisunk alkotó ereje és öntudata a legnagyobb mértékben érvényesülhessen. Azt akarjuk, hogy ez a mi pártunk minden tekintetben a legmagasabb színvonalon egyesüljön a Magyar Kommunista Párttal.

A 36. kongresszus feladata mindezen feltételeket megteremteni és ebben van ennek a kongresszusnak a párt történetében eddig még soha nem tapasztalt óriási jelentősége.

Az eszperantó nyelv szerepe pártszervezeteinkben

Pártunk multévi határozata alapján több pártszervezetben tartottak előadást az eszperantó nyelv szociális szerepéről és elvtársaink közül sokan kezdtek eszperantóul tanulni, külföldi elvtársakkal levelezni. Az eszperantónak pártunk szolgálatába való fokozottabb beállítása érdekében frakció alakult. A legtöbb üzemben azonban az elvtársak nem tudnak erről a munkáról és egyénileg vagy a pártion kívül tanulnak és foglalkoznak ezzel a nyelvvél, külföldről Jaurés elvtárs mondta, hogy „a demokrácia latinja”. A párt erősítésének érdekében arra kell törekedni, hogy minden munka — a kulturális jellegű is —, a pártba beépítve és beszervezve alakuljon ki. Ezért az üzemek vezetőségei az eszperantó nyelv ismertetését és ahol kellő számú jelentkező van, az Oktatási Titkárságtól megfelelő előadót kérve, a nyelv tanítását is a pártszervezetek keretében szervezzék meg. Ahol eszperantó iránt érdeklődő és a nyelvvél komolyan foglalkozó párttagok vannak, azok jelentkezzenek nyilvántartásba vétel céljából az Eszperantó Frakciónál, (az Oktatási Titkárság címén). Minthogy a nyelvtant és a fontosabb szavakat, kellő szorgalommal három hónap alatt meg lehet tanulni, a most beköszülődők már résztvehetnek a pünkösdkor Győrött tartandó Országos Kongresszuson, a júliusban Budapesten rendezendő Dunavölgyi Eszperantó Konferencián és az augusztusban Amsterdamban összehívott munkás-eszperantó kongresszuson. A világkongresszus augusztusban Malmőben lesz, kívánatos lenne, ha pártunkat ott is komoly szocialista elvtársak képviselnék. Az eszperantó nyelv tényleg meg tudja oldani a dolgozók nemzetközi érintkezésének és az elvtársi szoli-

dáris együttműködésnek mai nehézségeit és ezért öröndetes lenne, ha az üzemi vezetőségek célkitűzéseiben szerepelne ennek a nyelvnek felhasználása a jövő szocializmusának kiépítése érdekében.

Balkányi Pál

VII. Újjáépítési Állami Sorsjáték

Főnyeremény

60.000 Ft

Nyeremények összértéke 730.000 Ft. Nyeremények: 1×60.000, 1×30.000, 4×10.000, 6×5000, 10×2000, 50×1000, stb., stb.

Húzás: Budapesten. 1948 március 6-án déli 12 órakor a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay utca 10-14., alagsor 7. szám.

Sorsjegy ára:

Egész: 6.— Fél: 3.— Ft

Sorsjegyek kaphatók a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál (Bp., V., Szalay u. 10-14., főemelet 1.), azonkívül minden dobányárúsnál és osztálysorsjegy főárusítónál, valamint egyes pénzintézeteknél. A pénz előzetes beküldése esetén a pénzügyigazgatóság a sorsjegyeket portómentesen küldi meg.

PARTSZERVEZET

A konstruktív pártépítő programunk

Marxista párt lévén, célunk a munkásosztály politikai, gazdasági és társadalmi felszabadítása lehet csupán. A pártot mi csak eszköznek, fegyvernek tekintjük, éppen ezért főfeladatunk, hogy ez jó eszköz és jó fegyver legyen. A forradalmárok a politikai téren sem lehetnek egyebek, mint mesteremberek, akiknek azonban remekműveket kell alkotniuk állandóan és sohasem eshetnek bele az opportunizmus hibájába. Nem állhatnak meg az esetleges elért eredmények védelmében azzal, hogy nincs tovább. Aki ezt teszi, az a fejlődés és a haladás útjában áll.

Igy láttuk a múltban, a legtöbb szakszervezeti és pártvezetőnk az opportunizmus mocsarából kivezető utat nem találta meg. A munkásgondolták eredményesen vívni. Bár a tömegek kásosztály harcait parlamenti sáncokon belül forradalmi lendülete mást mutatott (lásd 1930 szeptember 1., amely forradalmi tett volt és nem a vezetők határozatára, sőt inkább ellenére robbant ki) — a vezetők nem ismerték fel és nem értékelték kellően a forradalmi lendületet.

Nem ismerték fel, hogy a munkásosztály egységének kialakítása irányában kell működniük úgy magyar, mint nemzetközi viszonylatban. Hiába állt fel Rics elvtárs az 1947. évi 35. pártkongresszuson és referátumában felhívta erre a pártot. Elsíkkadt ez a törekvés, megállott ott, hogy időnként a Kommunista Párttal leültünk tárgyalni és ha már nagyon szorult a kapca, fennhangon hirdettük a munkásosztály egységének szükségét.

Ennél sokkal messzebbre kell nekünk menni. Ki kell építeni a közös pártnapok rendszerét, a közös aktívákon beszéljük meg akcióinkat, közös pártiskolákra van szükség, hogy ideológiai egységessé, erősítsük tömegeinket. Az eddigi összekötőbizottsági ülések gyakorlata nem elegendő, helyükbe közös politikai bizottságok kelljenek, hogy az ott hozott határozatokat közösen, egységesen hajtsuk végre.

Legyen vége a rivalizálásnak, nem lehetünk egymásnak ellenségei, de még ellenfelei sem. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy a két munkáspárt vetélkedése a burzsoáziát erősíti. Szűnjön meg a pártversengés, amely megmérgezte az együttműködés levegőjét és mélyreható bizalmatlanságot teremtett.

Csak egy cél lehet előttünk. Ez pedig az, hogy a munkásosztály érdekeit kell képviselnünk, mégpedig minél jobban képviselnünk. Természetesen a legjobban úgy képviseljük, ha közösen csináljuk dolgainkat. A pártsovinizmus csak ár az egyetemes munkásérdeknek.

De nem élt a két munkáspárt összefogása. A Nemzeti Függetlenségi Frontot kell megalakítanunk, azt a Nemzeti Függetlenségi Frontot, amely felölel és magába foglal minden magyar demokratát. A Nemzeti Függetlenségi Front eszméjét Szakasits elvtársunk 1941-ben vetette fel és hozta létre. Ennek tartalma a munkás-paraszti-értelmiség összefogása volt. Ezt a gondolatot kell fejlettebb formában továbbépíteni, mert a nemzet erejét külső és belső ellenségekkel szemben kell összefogni. Mi pedig erről az

útról nem térhetünk le és nem is akarunk le térni.

Feltétlen fontos, hogy a békepolitika alapjait, amelyet eddig leraktunk, még jobban ki kell építenünk és meg kell erősíteni. A békét a Szovjet-Unió politikája és magatartása teremti meg. A mi helyünk, maradéktalanul és két értelműség nélkül, mellette van. Magyarországot a Szovjet-Unió emelte ki elszigeteltségéből. Ma nem vagyunk elszigetelt nemzet és nem vagyunk kiszolgáltatva semmilyen ország hatalmá vágya és terjeszkedése céljaként. Mert azt ugyan nem mendedhatja senki sem észszerűen, hogy a Szovjet-Uniónak velünk valamilyen hatalmi célja lenne. De azt, hogy valakik vagyunk Európában, azt a magunk ráteremtésén kívül kizárólag a Szovjet-Unió támogatásának köszönhetjük. A szomszédainkkal valahogyan már rendbe jöttünk, most még hátra van az új eszelszlovák demokráciával való megegyezés, dolgaink rendezése. Most már talán mindenki előtt világos lehet, mi okozta nehézségeinket ezzel a szomszédal.

Gazdasági síkon feladatunk természetszerűleg elsősorban a hároméves terv sikerét biztosítani. De ezen túlmenően is tovább kell fejleszteni és építeni gazdasági termelési életünket, hogy a dolgozó nép politikai meg erősítésével együtt gazdasági síkon is emelkedjen az élet színvonalak. Csakis az a jó demokrácia, amely mindig többet és többet tud adni a dolgozó népnek.

De feltétlen komoly munka vár reánk a parasztság felé is. Nem szabad elfelejtenünk, hogy ők a mi szövetségeseink a tőkés elleni harcunkban. Új mezőgazdasági termelést kell meg-honosítani az országban és erre meg kell tanítani a parasztságot. Nekünk kell az irányt megszabni, a feladatokat kijelölni és annak végrehajtásában hathatósan támogatni a föld-népet. Nevelni, irányítani kell a parasztságot. Az új feladatok sorában nem kis helyet foglal el megvetni a mezőgazdasági ipar alapját és azt mennyiségi és minőségi téren egyaránt a leg-magasabbra fejleszteni. Ez az egyetlen ipar, amely kizárólag hazai nyersanyaggal dolgozik és rengeteg lehetőséget rejt magában. A parasztságnak nemcsak önmagára kell néznie, hanem gond-olnia kell az egész nemzetre. Mennyi többet és jobbat termel a paraszt, annál gazdagabb és műveltebb lesz a parasztság, mert meglesz a lehetősége a saját maga művelésére. Tudatosít-tani kell velük, hogy az ő feladatuk a népelek-mezés fokozása.

Ez azonban nem zárja ki, sőt egyenesen szükséges teszi a szélesebb alapokon nyugvó szövetségi szervezést és politikát. Olyan szö-vetkezeteket kell létrehozunk, amelyek mindig többet és többet nyújtanak a szövetsézőknek és amely alapja lesz a gazdasági demokráciá-nak. A népi demokrácia csak akkor erős és biz-tos, ha párosul a gazdasági demokráciával.

A nevelés területén feladataink megsokszoro-zódnak. A magyar népnek még szélesebb ala-pokon nyugvó és mélyebben ható demokráciat

nevelést kell adni. Ki fogjuk emelni a klérus kezéből ezt a fontos feladatot. Ne a klérus bántsa a demokráciában demokráciaellenes szellemben a népet. A klérus ne használhassa fel a szószókat és az iskolapadot politikai súlynak nevelésére. Ne politizáljon idegen érdekekért, idegen lobogó alatt. A szószókról békéről, szeretetről és munkafegyelemről beszéljenek és ne gyűlöletről, passzivitásról és a gonosz elvonulásáról. Mert nem a demokrácia a gonosz, hanem az, aki 1000 éve úgy bánt a magyar dolgozó néppel, ahogy a hitbizományosok és a feudalizmus bánt.

Ettől függetlenül van nekünk egy rendkívül fontos feladatunk. Ez pedig a szocialista generáció nevelése az egységes munkásosztály vezetésére. A szocialista tömegeket közelebb kell hozni a fejlettebb marxista elmélethez, a leninizmushoz. Csak akkor tudunk tökéletes munkát végezni, ha jó neveléssel le tudjuk csatlakoztatni a tömegeinket a marxizmus, és leninizmus mellé.

Amint látjuk, nem kevés feladatunk van és mi ezt meg is akarjuk oldani.

Jelentés a PÁRTSZERVEZET-ről

Másodszor jelentünk a Kongresszusnak arról a munkáról, amit a PÁRTSZERVEZET egy esztendő alatt végzett. A tavalyi jelentésünkben kimutattuk, hogy egy év alatt megháromszoroztuk a példányszámunkat, nevezetesen 10.000 példányról 32.000-re; az 1946 januárjában 62 vidéki szervezet helyett kb. 1000 helyre küldtük a lapot. Most ismét további haladást jelenthetünk. 1947 januárjában 48.000 példányban jelentünk meg, kb. 2000 vidéki szervezetet látunk el. Ezzel a magunk részére kitűzött feladatot nagyrészt láttuk el.

A lap változatlanul egyedül tartja el magát, nem kap anyagi támogatást sehonnán sem, sőt a multban más támogatást sem, hanem inkább hátráltatást szenvedett. Egyik lapunk sem segített bennünket azzal, hogy publicitást adott volna. Hiába fordultunk lapjainkhoz, azok a legrikább esetben közölték rólunk valamit. Hallottunk olyan kijelentést is, hogy részünkre nem csinálnak reklámost. Volt egy hónap — a mult év októberé — amikor kampány indult, hogy a lapot ne vegyék át, illetve küldjék vissza. Kibírtuk, sőt erősödöttünk. Olvasótáborunk gyarapszik és egyre érezhetőbben nő befolyásunk a párt mozgalmára.

Szerénytelenség nélkül állapítjuk meg, hogy ezt soha meg nem alkuvo, tárgyilagos, de feltétlen osztályharcos szocialista politikánkunk köszönhetjük. Mi tág teret adtunk az ellenkező véleményeknek is, sőt ilyeneket kértünk is. Nem a mi hibánk, hogy a multnak levitézlett emberei nagyon kevésszer vették igénybe lapunkat. Nagyon ritkán tudtunk csak cikkekhez jutni azoktól, akiknek lett volna éppen ezáltal módjuk és lehetőségük megnyilatkozni.

Az elmúlt esztendőben néhány új rovatot rendszeresítettünk. Ilyenek: a PÁRTSZERVEZET Levelezőgárdája, Világpolitikai Helyset, Mindennapi problémáink és a Szabad Fórum. Ugyancsak az elmúlt esztendőben kezdtük meg a Mozgalmai Napló című cikksorozatunkat. De ezenkívül elméleti cikkeket is közlünk folyóiratokban. Így például A Politikáról, A Munkásegység Történelmi Fejlődése, stb. Azt hisszük, ezekkel jó munkát végeztünk.

Anyagilag még mindig az a kép, ami tavaly volt. A budapesti szervezetek rendszeresen fizetik a lapot, továbbá néhány száz kis párt-szervezet, sokkal kevesebb vidéki nagyszervezet és csökönyt példányszámmal a környéki szervezetek. Mindenesetre nagy jelentőségű, hogy a tavalyi telt ígéreteink nagy részét bevaltottuk. Azt ígértük, hogy megpróbáljuk 50.000 példányra emelni az eladott lapok szá-

mát. Ez 4 százalék híján sikerült is. Fejemeltük az oldalak számát 12-re. Nem tudtuk az árárt leszállítani 10 fillérre, viszont dacára az összes lapok emelésének, mi ma is 20 fillért adjuk.

Azt hisszük, minden elvtársunk megérti az elmondottak nagy jelentőségét. Sikerül közös munkával és akaratot nemcsak a színvonalat és az elért eredményeket megtartani, hanem azokat még fokozni is lehet. Pedig nem esély azoknak a száma, akik ezt nem értik meg és nem támogatják a lapot. Még ma is akad nem kevés szervezet, ahonnan visszaküldik a lapot, ahol a megnevelés dől. Mennyivel több eredményt tudnánk elérni, ha mindnyájan szívügyünknek tekintenék ezt a lapot. Reméljük, a jövőben ez meg is lesz, annál is inkább, mert éppen most van folyamatosan ennek a kérdésnek az átszervezése is és így megvan a reményünk, hogy rövid időn belül nagy formátumban, hetenként jelenhetünk meg, sokkal nagyobb példányszámban. Erre kérjük az elvtársak feltétlen támogatását.

Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos, hogy az elvtársak forduljanak írásukkal a PÁRTSZERVEZET szerkesztőségéhez. Kérjük, legyenek munkatársaink. Minden problémával foglalkozni akarunk és fogunk is. Ha az elvtársak, különösen vidéken, ezt gyakrabban tették volna, ma talán sok kérdésben jóval tájékozottabbak lennének. Fogjunk össze és tegyük meg jobba a PÁRTSZERVEZET-et.

A PÁRTSZERVEZET Szerkesztősége.

Összes Szervezetekhez!

A „Szocialista nevelésért” jel-szó alatt — előző számunkban — hirdetett kampány országsszerte megindult. Az oktatási titkárság központi pártiskoláját kell felépítenünk. Erre kérjük — először 3 év alatt — az elvtársak áldozatkészségét.

Kérjük mindenütt bélyegjeinket és emléklapjainkat

a szocialista nevelésért!

PÁRTSZERVEZET

IDEOLOGIAI FELADATAINK

Írta: JUSTUS PAI

Elvtársaink, funkcionáriusaink bizonyára azt fogják kérdezni a címet meglátva: hát vannak ideológiai problémáink? Legfeljebb ideológiánk jobb elterjesztése, a marxizmus intenzívebb oktatása a feladat, legfeljebb az ideológia alkalmazásában mutatkozó hibákat kell kijavítanunk, de maga az ideológia — legalábbis a párt vezető, öntudatosan és következetesen marxista rétegénél rendben van, ott nincs probléma. Politikai és szervezeti hibáink és hiányosságaink, ez elterjedt és kétségtelenül jóhiszemű álláspont szerint, nem ideológiai hibákra, hanem elsősorban a jó ideológia helytelen alkalmazására vagy nem-alkalmazására vezethetők vissza.

A valóságos helyzet nem ilyen egyszerű. Emlékeztetjük elvtársainkat arra, hogy minden revizionizmus nyíltan tagadta minden reformizmus leplezetten bagatellizálta, kétségbevetta az elvi alapot, az elmélet döntő jelentőségét a gyakorlati politika szempontjából. A revizionizmus híres megalapítója, Eduard Bernstein, éppen ötven esztendővel ezelőtt jelentette ki: „Számomra az elmélet semmi, a mozgalom minden” — és e tekintetben is akadnak követői mind a mai napig. Emlékeztetünk arra is, hogy amikor a múlt év szeptemberében a jobboldal rohama a legerősebb volt pártunkban, amikor mindenki tudta, hogy pártunk jobbszárnya, a beszűrődött osztályidegen elemekkel szövetekezve és a reformista ideológiában nevelkedett tömegek jelentős részét felhasználva, pártunk politikai irányvonalának, társadalmi szerepének döntő és gyökeres megváltoztatására törekedett, akkor is tagadta ezt, nem nyílt és őszinte elvi állásfoglalással lépett fel, hanem ellenkezőleg: azt állította, hogy a politikai alapkérdésekben egyetért a baloldallal. Egyetért a szovjetbarát politikával — „hiszen örültség volna mást csinálni” —, egyetért az imperializmus elleni harc követelésével — csak éppen tudatosan vagy öntudatlanul szövetekezett az amerikai imperializmus többi szövetségeseivel és kiszolgálóival —, szükségesnek tartja a kommunista párttal való együttműködést — csak épp minden lehetőt megtett felrobbantására — nem is képzel el más politikát pártunk számára, mint forradalmi, baloldali, marxistát — csak éppen ennek az ellenkezőjét csinálta gyakorlatban.

Ennyi talán elég annak bizonyítására, hogy vannak komoly ideológiai problémáink, hogy ezeket az ideológiai problémákat ma sem lehet — aminthogy Marx idejében sem lehetett — csak elméleti vitával eldönteni, hanem csak az elmélet és a gyakorlat kölcsönhatásainak fegyelmbevételével. Éppen mert a marxizmus álláspontja szerint a legszorosabban összefüggenek az úgynevezett „elvont elméleti” és a „csak gyakorlati” vagy „taktikai” kérdések, ezt a kérdést alaposabban meg kell vizsgálnunk. Állítjuk, hogy az ideológiai problémák végleges és teljes tisztázása nélkül nincs helyes és biztos politika. Állítjuk, hogy másfelől a politikai különbségek, még a be nem vallottak, még a tagadottak is, mindig ideológiai, elvi különbségeket takarnak. Azt szokták állítani, hogy az ellenforradalom alatt rákényszerülhetett a Szociáldemokrata Párt politikai koncessziókra, gyakorlati megalkuvásra, óva-

tos taktikázásra, egyezéssel egyezkedésre az ellenforradalommal, de mindez nem érintette elvi alapjait, ideológiáját, amely mindig, az ellenforradalom legsötétebb éveiben is marxista maradt. Ebben az állításban van egy rész igazság is, de nem ez az egész igazság. Ha marxista pártnak lenni csak annyit jelent, hogy az illető párt a marxizmushoz való ragaszkodást elvileg deklarálja, vagy legalább is nem tagadja meg a marxizmust, akkor a magyarországi szociáldemokrata párt valóban marxista párt volt 1919 és 1944 között is. Ha azonban a „marxista párt” megjelölést többre értékeljük egyszerű és semmire sem kötelező kijelentésnél, ha a marxista jellegét abban látjuk, hogy az ideológiának, a marxizmus tudományos módszernek döntő és irányító hatása van a mozgalom gyakorlatára, még napi politikájára is, akkor az előbbi kérdésre csak tagadólag válaszolhatunk. Akkor ki kell mondanunk azt, amit e sorok írója kimondott a felszabadulás utáni első pártkongresszuson, 1945 augusztusában: Mi nem azért jöttünk a szociáldemokrata pártba, hogy azt folytassuk, amit 1944 március 19-én abbahagytunk, hanem ott akarjuk folytatni, ahol 1944 március 20-án újrakezdtük. „Más párt, más történelmi helyzetben, más feladatok előtt áll és dolgozik most, mint az ellenforradalom alatti szociáldemokrata párt”. — így folytatódott az előbbi gondolatmenet.

Ha még pontosabban akarunk válaszolni az előbb feltett kérdésre, akkor azt kell mondanunk, hogy az ellenforradalom alatt volt a pártnak egy szavaiban marxista, gyakorlati politikájában antimarxista hivatalos politikája és volt egy marxista ellenzéke. Ez a marxista ellenzék végig kisebbségben volt és így taníthatott ugyan több-kevesebb szocialistát, nevelhetett kádereket — mellesleg meggyezve e káderekből került ki mindkét munkáspárt mai vezetőgarnitúrájának jelentékeny része — de a párt egészének politikájára vajmi kevés befolyással volt. Nem is lehetett: hiszen a Szociáldemokrata Párt adott politikája, illetve politikai vezetése integráns része volt a magyar ellenforradalmi rendszernek és csak azzal együtt volt megdönthető.

A helyzet a felszabadulás után megváltozott ugyan, de nem gyökeresen. Még mindig nagyon sokan voltak pártunk vezetői között is, akik, ha fanyalgóva el is ismerték az elmélet jelentőségét, azt teljesen el akarták szakítani a politikától. Nagyon helyeselték, hogy mi a szocialista funkcionáriusoknak tanítottuk a történelmi materializmust, a kizsákmányolás elméletét, az osztályok és az osztályharc problémáit, de egyrészt mindig tiltakoztak „az elmélet túltengése” ellen, másrészt minden lehető módon megakadályozták, hogy politikai gyakorlatunkban az elvi szempontok érvényesüljenek. A kettő között, a marxista ideológia és a gyakorlati napipolitika között az ellenforradalomban semmiféle szerves kapcsolat nem volt, s a felszabadulás után sem volt ez a kapcsolat elég szoros, elég teljes, elég kötelező.

És ez magábanvéve is bizonyítja, hogy a marxistának nevezett és sokszor jóhiszeműen annak vélt ideológia nem volt igazi marxizmus, mert amiképpen a helytelen elmélet hi-

Más és döntő helyzetekben egyenesen osztály-ellenes gyakorlathoz vezet, ugyanúgy deformálja, torzítja el szükségszerűen az antimarxista gyakorlat az állítólag marxista elméletet. Hiszen a marxizmus egyik döntő teljesítménye éppen az elmélet és a mozgalom szerves, megbonthatatlan egységének megteremtése volt. Am elmélet és gyakorlat egységét nem elég csak pártiskolákban tanítani: a napi politikában is meg kell valósítani, amint hogy a materialista történelemfelfogást sem elég csak a mult magyarázatára, a rabszolgatársadalom, a keresztes háborúk, vagy a polgári forradalmak megvilágítására felhasználni: a jelenre és a jövőre kell alkalmazni azokat, akik nemcsak nevezik magukat marxistáknak, de cselekedeteikkel, gyakorlati politikájukkal akarnak e ligkitüntetöb megjelölésre érdemessé válni. Hol van a megoldás útja? Nyilvánvaló, hogy ezt a problémát nem lehet csak az elmélet területén megoldani — de nem lehet csak a gyakorlatban sem. Kétségtelen tény, hogy gyakorlatilag is sokkal jobb munkát végeznek azok a funkcionáriusaink, akik pártiskolán, vagy szemincíriumban legalább a marxi módszer alapelemeit elsajátították. De az imént mutattunk rá arra, hogy a legjobb elmélet sem garancia a politikai tévedések ellen, ameddig csak elmélet marad. Fontos feladatunk tehát egyfelől az elméleti kiképzést a gyakorlati munkához közelebbhozni, mégpedig anélkül, hogy az elméleti színvonalból engednénk. Ha a marxi elméletet aktuális példákban fogjuk tanítani, ez nemcsak pedagógiailag, hanem politikailag is jobb eredményeket fog adni az eddigieknél. Ha még egy lépéssel tovább megyünk és állandó, engedménynélküli ideológiai ellenőrzés alá vetjük mozgalmi és politikai munkánkat, akkor ez nemcsak a politikai tévedésektől óv meg bennünket, de visszahat magára az elméletre is, gazdagítja és továbbfejleszti azt. Hiszen nagyon rosszul érti a marxizmust, aki dogmának, minden időkre szóló, bármely helyzetre alkalmazható receptek összességének tekint: Marxtól és Engeltől csak a módszert kapjuk, de ezt a módszert újra kell alkalmazni az új problémákra minden igazi marxistának. Elég, ha e tekintetben *Lenin elméleti munkásságára* hivatkozunk.

Befejezésül néhány szót a bennünket most legjobban foglalkoztató problémának, az egységes munkáspárt kérdésének elméleti vonatkozásairól. Nyilvánvaló, hogy a két munkáspárt közös politikájának legfontosabb alapja egyfelől az azonos osztálytartalom, másfelől az azonos elmélet volt. Mindkét munkáspárt marxista párt. De ugyanilyen nyilvánvaló az is, hogy a szervezeti kettészakadás nem maradt elméleti következmények nélkül, hogy a marxizmus folytatása egy hosszú történelmi szakaszon keresztül más volt a szociáldemokrata pártban és más a kommunista pártban. Ami a külön szociáldemokrata elméletből reformista eltévelyedés, kispolgári maradvány, annak természetesen el kell tűnnie. De az egységes munkáspárt egységes ideológiája sem beolvadás, hanem egyesülés útján jön létre. Az egyesülés elméleti feltételeit is jórészt megteremtette a történelmi fejlődés. Sem kommunisták, sem szociáldemokraták nem ragaszkodhatnak dogmatikusan a tegnapi marxizmushoz — amint hogy marxizmus és dogmatizmus egymást kizáró ellentétek — hanem előre kell lépniök a holnapi marxizmus felé. Hogy csak egyetlen példát említsünk: kétség-

telen a gyökeres változás a szociáldemokrata ideológiában a polgári demokrácia értékelését illetően. Másfelől nagyon természetes az, hogy a forradalmi munkáspárt felépítésének és szerkezetének zseniális, Marxot méltóképpen folytató és kiegészítő lenini elméletét újszerűen alkalmazzák már a mai kommunista pártok is, amelyek az orosz bolsevik párt klasszikus példájától eltérően nem élcspártok, hanem tömegpártok.

Mindezeket a kérdéseket és még sok más elméleti kérdést közös erőfeszítéssel, közös kritikával és önkritikával feltenni és megválaszolni mindkét pártnak kötelessége, hogy a közös elméleti alap valóban megbonthatatlanul egységes legyen.

Nemzetközi Nőnap

A tájékoztatásügyi minisztérium felhívása!

Március 8-án minden ország demokratikus asszonyai megünneplik a Nemzetközi Nőnapot. Ezen a napon a világ minden részében felméri az asszonyok, hogy hazájukban és más országokban milyen eredményeket értek el a dolgozók az asszonyok közreműködésével a béke védelmében, a családok szebb és jobb jövőjének és a nők egyenjogúságának biztosítása érdekében. Ugyanakkor felméri azt is, hogy milyen feladatok állnak a jövőben a dolgozók előtt, hogy életüket minél szabadabbá és boldogabbá tegyék és milyen részt kell vállalniök ezekben a feladatokban az asszonyoknak.

Mi, magyar asszonyok, úgy fogjuk ezt a napot méltóképpen megünnepelni, ha híven 48 szelleméhez, a demokratikus összefogás jegyében ünnepelünk. Éppen ezért elhatároztuk, hogy Budapesten és vidéken is együtt ünnepeljük meg ezt a napot az MNDSZ, a szakszervezetek és a koalíciós pártok asszonyai.

Mivel a Szociáldemokrata Párt március 8-án tartja országos kongresszusát, úgy határoztuk, hogy vidéken február 29-én, Budapesten pedig március 11-én rendezzük meg a Nemzetközi Nőnapot.

Legyen a Nemzetközi Nőnap mindenütt a demokratikus magyar asszonyok közös ünnepe és harcós kiállása a demokrácia és a béke mellett!

A miniszter rendeletéből: Gál Ferenc s. k. miniszteri táncos, a sajtóközigazgatási osztály vezetője.

Támogassuk

az Oktatási Titkárságot
Szocialista munkájában

PARTSZERVEZET

Igazságügyi problémák!

Magyarország a felszabadulásig egy feudál-kapitalista ország volt, amely a felszabadulást közvetlenül megelőző időben a legdurvább faszizmuson is átesett. Jogrendszere tehát nemcsak feudál-kapitalista, sőt azt mondhatnánk, hogy elsősorban feudális jogszabályokkal volt átszöve és telítve, hanem magánviselte a fasiszta uralom bélyegét is. A fasiszta jogszabályokat majdnem egy tollvonással el lehetett tüntetni a magyar törvénytárból. Nehezebb volt a helyzet a feudál-kapitalista jogrendszernek az átalakítása, mert hiszen egy ország jogrendszerét nem lehet egyik napról a másikra a maga egészében kicserélni, hanem csak hosszú, elővigyázatos és megfontolt munkával lehet lépésről-lépésre előrehaladni.

Azt mondhatnánk, hogy ez a munka hasonlít az aknaszedők munkájához, amikor nagyon kell vigyázni, nehogy valami baj történjék. Nem akarom a saját munkámat túlbecsülni, amikor azt állítom, hogy a népi demokratikus Magyarország felépítésének egyik legnehezebb munkája volt, amelyet a jogalkotás terén végeztünk és így is meg kell állapítani, hogy ennek a munkának még csak az elején vagyunk.

Még nehezebbé tette és teszi a helyzetet, hogy a törvényeket alkalmazó bíróságok és más hatóságok is nagyrészt a régi reakciós kornak a maradványai és ha bármennyire demokratikusan gondolkoznak is, tudat alatt ott él bennük a régi kornak a maradványa és ez a törvényalkalmazásnak a terén kiütözik. Az állami élet más területén az itmaradt apparátust könnyű felfrissíteni, vagy egészen kicserélni. Majdnem lehetetlenség ugyanazt tenni a bíráskodás területén, amelyhez speciális képzettség kell. A laikus bíráskodás bevezetése nagyon sokat javít a helyzeten, de nem jelent teljes megoldást, mert hiszen a laikus bírák között is ott kell ülni a szakbírónak, akinek kétségtelenül nagy befolyása van az ítélezésre.

A bírói szervezet demokratizálódása szorosan összefügg egyetemi oktatásunk reformjával. Hiába távolítja el az igazságügyi kormányzat a nem demokratikusan gondolkozó bírakat, ha nem tud helyükre jobbakat tenni. Ez pedig elsősorban az egyetemi oktatás kérdése, amely úgyszólván semmit sem változott a Horthy-rezsim óta. Nézetem szerint tehát a bíráskodás kérdésének gyökerét itt kell keresni. Addig is azonban mindent el kell követni a bírói kar átképzésére és átnevelésére.

Ez utóbbi két módon történhet, illetőleg két-féle eszközt kell használni. Az egyik a szocializmus fanait ismerető előadások tartása, a másik pedig a jogrendszer demokratizálódását elsősorban olyan területen végezni, amelyik a legjobban mutatja meg a bírói karnak, hogy hogyan kell gondolkodni egy demokratikus jogásznak. Az első eszközzel főképpen a két munkáspártnak kell élni és az ő feladatuk, hogy azt szak szervezeti oktatáson keresztül és bírósági aktívák tartásával elvégezzék a tanító-munkát.

A második eszközt eddig is alkalmazta az igazságügyi kormányzat, amikor a törvényeknek olyan területen végezte el átalakító munkáját, amelyeknél a legkérlelőbb volt a reakció, ezekkel a amelyek az emberi szabadság legfőbb jogait érintették. Nem ok nélkül

kezdtek tehát a házassági jog reformjával a jobban, mint azok az elkeseredett támadások, hogy mennyire igazunk volt, mi sem bizonyítja, amelyeket a reakció megalkotása óta folytat ez ellen a jogszabály ellen.

Szellemben rokon ezzel a jogalkotással a házasságonkívüli gyermek jogállását szabályozó törvény, amely egyenesen iskolapéldája a népi demokratikus jogalkotásnak. Vagy beszéljünk örökjogunk reformjáról, amelyik megszüntette a legkérlelőbb feudális csökevényeket.

Ezen a vonalon kell folytatni tovább is a jogalkotás munkáját és ha már eddig is például büntetőtörvénykönyvünkben és egyéb jogszabályainkból nagyjában eltávolítottuk az összes olyan intézkedéseket, amelyek a munkásságra hátrányosak voltak, most a büntetőtörvénykönyvnek rövidesen az országgyűlés elé kerülő módosításaival már pozitív intézkedéseket tehetünk a munkásság védelmére.

Az országgyűlés előtt van már a hitbizományok megszüntetéséről szóló törvényjavaslat és ezt rövidesen követni fogja dologi jogunknak olyan átalakítása, amelyik hozzá fog simulni a magyar népi demokrácia legragyogóbb törvényalkotásához: a földreformhoz.

Befejezéshez közeledik a munka törvénykönyve, amelyik a munkajog egész területét egyenesen, könnyen érthető módon szabályozza, úgyhogy minden munkavállaló megismerje belőle az őt megillető jogokat. Ez a törvénykönyv gondoskodni fog arról is, hogy a munkaügyi perék különleges eljárás keretében gyorsan jussanak el a befejezéshez és a munkavállaló a per elhúzódsát ne tudja kihasználni arra, hogy az anyagilag gyengébb munkavállalót néha kedvezőtlen egyesség elfogadására kényszerítse.

Egészen új alapokra kell fektetnünk úgy a polgári, mint a büntető eljárást. Gyors és jó igazságszolgáltatást akarunk, amely igazságos és a dolgozó nép érdekeit szolgálja. A bírák áthelyezhetőségéről és nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslat is ezt a célt szolgálja. Senkit nem akarunk igazságtalanul sújtani és távol áll tőlünk az a szándék, hogy ez a törvény az üldözés fegyvere legyen, de viszont a népi demokráciában bűn lenne összetett kézzel nézni, hogy mindennek megváltozása mellett egyedül a népet legközvetlenebbül érintő igazságszolgáltatás álljon szemben idegenül a demokratikus berendezéssel.

Dr. Riesz István.

Olvasd,

terjeszd.

add tovább

a „PÁRTSZERVEZET“-et!

A pártgyűlés elé

Február 18-án, a Sportcsarnokban tartott országos összehívó ülésen az az ügyintézőség, amely a csődöt mondott pártvezetőségtől teljes felhatalmazást kapott a párt vezetésére a kongresszusig, a főtájkárságon keresztül bejelentette néhány politikai és mozgalmi vezető ember vagy funkcionárius kizárását és mintegy 30 ember teljes visszavonulását minden politikai és pártmunkától.

A konzekvenciák levonásának ez természetesen csak kezdete. Az egyszerű visszavonulás nem ment fel senkit attól, hogy a párt legfelsőbb testülete, a pártgyűlés minden mellékszempontot, multbelli érdemet, népszerűséget vagy jóhiszeműséget félretéve, egyedül a párt és a munkáosztály szempontjait figyelembe véve, ítéletet mondjon azok fölött, akik vétkeztek és egyben olyan intézkedéseket fogantatosítson, amelyek egyszersmindenkorra lehetetlennek teszik hasonló, belülről vagy kívülről megkezdett pártbontó és osztályellenes kísérletek megismétlődését.

A munkásmozgalom történetében nem egyszer volt már példa hasonló válságokra és talán elegendő, ha az 1903. évi német szociáldemokrata párt Bebel-Bernstein vitájára, vagy az orosz munkásmozgalom, majd később az orosz bolsevik párt nagy belső tisztulási folyamataira utalunk.

A 36. pártgyűlésnek tehát nyíltan szembenézve a helyzettel, nemcsak fel kell vetnie a felelősség kérdését, hanem ítéletet is kell mondania. A február 18-i összehívó ülés ugyanakkor, amikor tudomásul vette a kizárásokat és visszavonulásokat, határozati javaslatot fogadott el.

A párt főtájkársága és a mellette dolgozó 8 tagú baloldali végrehajtóbizottság a határozat értelmében feladatát igyekezett betölteni és úgy megoldani, hogy a párt belső életében e súlyos megrázkódtatáshoz képest a fegyelmet helyreállítsa és fenntartsa.

Még egy utolsó roham indult ezekben a válságos napokban a jobboldali lelkiismeretlen és sokmindenre elszánt hívei részéről, amikor is pánikszerű rohamot igyekeztek vezetni oly irányban, hogy a párt kádereit, elsősorban proletáralapját megingassák. Olyanok, akik még napokkal és hetekkel ezelőtt nyíltan hirdették a kommunistaellenes politikát, vagy olyanok, akik hitvány karrierizmusból még nem tudták, hogy melyik oldalon kell állástfoglalniuk, azt hitték február 18-a után, hogy háiba lehet támadni a szociáldemokrata pártot. Nem vették észre, hogy a szociáldemokrata párt és a kommunista párt egyformán az adott történelmi helyzetben nem szűk pártérdeket, hanem az egyetemes osztályérdeket tartja szem előtt és minden megmozdulást abból a szempontból ítél meg, hogy használ-e vagy árt az osztálynak, megkönnyíti-e vagy megnehezíti a munkáosztály politikai és ideológiai egységének helyreállítását.

Nyíltan akarjuk megmondani ehelyt, hogy február második felében megkezdődött pártbontó folyamatot nem kommunista funkcionáriusok „terrorisztikus és agresszív” fellépése, hanem túlnyomórészt jobboldali, rosszlelkisme-

retű szocialisták nemcsak a párttal, hanem az osztállyal szemben elkövetett árulása okozta. Ezt tanúsítja többek között a kommunista pártnak február 21-én elrendelt és február 22-én nyilvánosságra hozott tagfelvételi zárlista is.

Ezeknek a tényeknek helyes felismerése és értékelése messzemenő és a magyar munkásmozgalom történetében döntő jelentőségű fordulathoz vezetett bennünket és forradalmi hivatást tűzött ki a 36. pártgyűlés elé. Elérkezett az ideje annak, hogy elszánt és kemény léptekkel közelebb jussunk annak a programnak a megvalósításához, amelyet 1944-ben a földalatti munkásmozgalom két pártja az illegálisban kötött egymással és amely paktum értelmében célul tűzött ki az előfeltételek megteremtése után az egységes munkáosztály egységes pártjának megteremtését.

Az előfeltételek megteremtésének legsúlyosabb akadálya a jobboldali szociáldemokraták befolyása és masszív ellenállása volt. A 36. kongresszus feladata, hogy ennek a jobboldali befolyásnak minden maradványát megsemmisítse és kiirtsa a munkásmozgalomból és ezzel az egységes munkáspárt helyreállításának előfeltételeit döntő mértékben megteremtse. A 36. pártgyűlés történelmi feladata, hogy irányt szabjon az új pártvezetésnek és olyan felhatalmazással ruházza fel, amely lehetővé teszi, hogy 30 éves meghasonlás és kettősség után az oszthatatlan magyar munkáosztályt a szocializmusért folytatott harcban egységes és oszthatatlan munkáspárt képviselje. Ez az új és megteremtésre váró egységes munkáspárt vállalja és vigye magával a jövő harcokba a magyar szociáldemokrata munkásmozgalom minden nemes forradalmi hagyományát. Tartsa ébren azt a szellemet, amely a mult század végének földmunkásmozgalomát és aratósztájkáit a század első évtizedének választójogi küzdelmeit, 1912 májusát teremtette meg. Tartsa életben 1918 májusának forradalmi szellemét csakis úgy, mint 1919 máciusának hősi történelmi kísérletét. Hártsa azt a szellemet, amely 1930 szeptember 1-én az egyetemes munkáosztályt indította harcba az ellenforradalom ellen és azt a proletárpolitikát, amely a Népszava 1941. évi karácsonyi számán keresztül a peyeri opportunistákkal szemben kiharcolta és megteremtette a népfront alapjait. Őrizze meg azt az osztályharcos szemléletet, amely az illegálisban megvalósította a szakszervezeti egységet és megvetette alapját a két munkáspárt együttműködésének és legyen alapja az az áldozat, amelyet a magyar munkáosztály a felszabadulás óta együttesen vállal és visel egy új ország, a dolgozók Magyarországnak megteremtéséért. A földosztás, az üzemi bizottságok megteremtése, a nagy államosítási folyamat, a berya-gazdálkodás bevezetése, a köztársaság megalkotása közös művünk s közös feladatunk a harc továbbvitele a nemzetközi nagytőke restaurálása, az imperializmus fenyegetése ellen. Ebben a küzdelemben a felszabadulás óta a magyar szociáldemokrata munkáosság egyre közelebb és közelebb került az új történelmi szakasz stratégiájához és törvényeit meghatározó tanításokhoz és egyre mélyebb ideológiai át-

alakulása, régi marxista alapjait megerősítette és kiszélesítette a leninizmus tanításával, Sztálin szocializmust építő elméletével és gyakorlatával.

A 36. pártgyűlés ezeknek a tanulságoknak

birtokában tisztán és világosan szabja meg az irányt és nyitja meg az utat a föld alatt kötött paktum realizálása,

az egységes munkáspárt előfeltételeinek megteremtése felé.

A magyarországi szociáldemokrácia hivatása

Irtá: Vágvölgyi Tibor

„Vonjunk le helyes következtetéseket a dolgozó osztályok fejlődése érdekében. Szadjuk rendbe sorainkat és zárt egységben együtt induljunk el a munkáosztály teljes és tökéletes, tehát szellemi, cselekvésszerű és organikus egysége felé azon az úton, amelyet a 36. kongresszusunk megszab számunkra.

És a magyar demokrácia oly erős lesz, hogy teljes lendülettel nekiláthat a szocializmus építésének. Ez lesz számunkra a beteljesülés ideje!”

Ezekkel a szavakkal fejezte be Szakasits Árpád elvtárs vasárnapi iránytmutató vezércikkét — „A szocializmus felé!”

*

A szociáldemokrácia elérkezett nagy és megasztos hivatása betöltéséhez. A társadalmi fejlődés itt Magyarországon is eljutott ahhoz a vonalhoz, amelyen túl felvetődik a szocializmus megvalósításának gyakorlata.

A Szociáldemokrata Párt hivatását évtizedek óta pártprogramunk rögzíti. Ezt ismerettük elvtársainkkal az előadásokon, pártiskoláinkon keresztül és igyekeztünk tudatosítani nép-szerű szocialista írásokban is. A munkásmozgalom hivatása minden országban, hogy a proletariátus részére a politikai, gazdasági és kulturális harc eszközeivel újabb és újabb hadállásokat hódítson el az uralkodó osztályoktól, s ezeknek a hadállásoknak birtokában induljon döntő rohamra a kapitalista társadalmi rend teljes megsemmisítéséért s a szocializmus megvalósításáért. Hivatása, hogy nemzetközileg szervezhető és a proletariátus osztálytörekvéseivel szemben nemzetközileg fellépő kapitalizmussal (nagyfokú imperializmussal) szemben a proletariátus nemzetközi összefogását egyenesse, magatartásával és cselekedeteivel segítse a munkáosztály törekvéseit határain kívül is.

A második világháború során a Vörös Hadsereg szétverte a monopolkapitalizmus klaszszikus politikai megjelenési formáját, a fasizmust. Hazánkban is megszűnt a régi rend urainak politikai hatalma. Ezzel megnyílt az út olyan demokratikus forma kialakítására, amelynek fejlődési iránya viszont a szocializmus felé nyitott teret. A társadalmi fejlődés Délkelet-Európa országaiban sokkal erősebb tempót vett, mint Európa és a világ más országaiban, s ezzel megnyílt a lehetőség — erre éppen a „Pártszervezet” hasábjain mutattunk rá számtalan esetben —, hogy a Szovjet-Unió után ezekben az országokban valósuljon meg legelőször a szocializmus.

A régi rend felszámolása s a szocializmust kialakító népi demokrácia kifejlesztése erőteljes tempóban megy végbe politikai, gazdasági és kulturális síkon egyaránt akkor, amikor harcolunk az imperializmus betörési kísérletei ellen. Amikor a néppellenes reakció jelentkezői ellen vesszük fel a küzdelmet, amikor

a mult terhes hagyományait számoljuk fel s megvalósítjuk a népi demokrácia alapvető törekvéseit, hogy a politikai hatalom birtokában a társadalmi élet minden területén a hatalmat a népi erők kezébe adjuk.

A fejlődésnek olyan szakaszához érkezünk el, amikor konkrétan felvetődött a szocializmus megvalósítása, tehát megvalósítása annak, amit a Szociáldemokrata Párt évtizedeken át társadalmi programjának hirdetett. A szocializmus megvalósítása az egész munkáosztály feladata kell hogy legyen — csak a munkáosztály egyöntetű akarata, cselekedete valósíthatja meg —, e tekintetben ma is élő valóság a Kommunista Kiáltvány száz esztendő tanítása. A szocializmus felé való haladás feltételezi és szükségessé teszi Magyarország dolgozó erőinek szoros, harmonikus felzárkózását. Ez az értelme annak a megállapításnak, amelyet február 18-án a Szociáldemokrata Párt baloldali erői, harcos vezetői a Sportcsarnokban vetítettek a magyar dolgozók elé s a világ dolgozói felé: „ráléptünk az egységes munkáspárt megvalósításának útjára.” Ez az értelme azoknak a szavaknak, melyet Szakasits Árpád elvtárs idézett cikkében irt le: „Magunk elé tűzött célok elérésére irányuló nemes erőfeszítéseket nem zavarhatják meg állandóan a pártvillongások, versengések, a meddő viták, a pártpatriotizmusból eredő s a mesterségesen felduzzasztott sérelmek káros következményei.”

Hisznünk a magyar munkásság egységes nagy pártjának történelmi hivatásában — mert hisznünk a szocializmusban — s hisznünk azt, hogy a magyar munkásság erőinek tömörülése erős vonzóerőt gyakorol valamennyi magyar demokratikus erő tömörülésére is.

Hivatását tölti be a magyarországi szociáldemokrácia, amikor a maga területén a maga eszközeivel előkészíti a munkásság egységesített pártját. Ennek a pártnak a megteremtése ország-világ felé fogja hirdetni a magyar munkáosztály ideológiai, szervezeti és lelki egységének megvalósulását. Hogy ehhez a Szociáldemokrata Párt is megfelelően tudjon hozzájárulni, szükség van arra, hogy egy és más elvégezzen a maga területén. A két munkáspárt egyesüléséről van szó s ezért hirdette a Népszava vasárnapi vezércikke, hogy szadjuk rendbe sorainkat és zárt egységben együtt induljunk el a munkáosztály teljes és tökéletes, tehát szellemi, cselekvésszerű és organikus egysége felé.

Hogyan tehetjük alkalmassá a Szociáldemokrata Pártot a két munkáspárt egyesülésére? Mindenekelőtt le kell lepleznünk és ki kell zárunk sorainkból a munkásegység ellenségeit. Ezzel azonban nem teljesítettük még feladatunkat. A munkáosztály nyilvánossága előtt személyekkel és csoportokkal szemben rá kell mutatni arra, hogy a munkásegység ellenzői lényegében a proletariátus célkitűzéseivel

szemben osztályidegen politika érdekelt szolgálak. Szükséges erre rámutatni, hogy a magyar dolgozók világosan lássák, hogy itt nem személyi kérdésekről van szó, személyek félretételéről, akik ezt vagy azt sérelmeztek, s ezért tartózkodóan viselkedtek a munkásegység szorosabbhatételénél, — másról van szó: lényegesen többről.

Kütföldi példák igazolják, hogy a harmadik út politikája hová vezetett. Törvényszerűen váltak kiszolgálóivá a nagytőkés imperializmus érdekeinek azok, akik elitavolodtak a proletáriátus osztályérdekeitől, és a kettő közé való állás lehetőségét hirdették. Franciaországban Blum és Ramadier hirdették a kommunistáktól különálló és külpolitikai magatartásban a Szovjet-Uniótól független magatartásukat s ez a társadalmi fejlődés törvényszerűségénél fogva elvezetett odáig, hogy részeseivé lettek annak a kormánypolitikának, amely lövetett a sztrájkoló munkásságra, amely törvényt szavazott meg a munkássággal szemben, amely megbontotta a szakszervezetek egységét és közös frontot eredményezett. De Gaulle-lel, a munkásosztály érdekei ellen. Olyan politikai támogatást jelent, amely megnyitotta a francia határokat Franco fasiszta Spanyolország felé. A Bevin-féle politika Angliában jelent a nemzetközi összejöveteleken szoros együttműködést az amerikai nagytőkésekkel és imperialistákkal és jelent egy magatartást a Szovjet-Unióval szemben. Nem meglepő, hogy ebből a politikából az jön ki, hogy angol támogatást kap a Franco-diktatúra, erős támogatást kap a gyilkos gürög fasizmus és hogy az angol politika ellenséges magatartással áll szemben Kelet-Európa népi demokráciáival.

„A párt önálló arculata”, amelyet a magyar szociáldemokrata jobboldal túlonról kihangsúlyozott, lényegileg hasonló magatartást takar. Peyer Károly kommunistaellenes, szovjetellenes magatartása logikusan vezetett a nyílt osztályárulásig — önként lépett át polgári pártba — vezetett el a demokráciaellenes kémkedésig, összeesküvésig, melyből kifolyólag nyolcévi fegyházbüntetésre ítélte a magyar népbíróság; a disszidálásig, mely után külföldön nemcsak volt pártját és osztályát, de az egész magyar demokráciát is gyalázza. Fel lehet hozni Kelemen Gyula példáját, kinek jobboldali magatartása és aktív politizálása elvezetett ahhoz a szabotázscelemeknyhez, amely a munkásosztály és a demokrácia ellen irányult, elvezetett Horthy fiával való összejátszához, így nyilván nem volt számára lelkiismereti kérdés, hogy tüzelmei nyomán 40 millió forint kárt okozott az újjáépítés nehézségeivel hősiesen küzdő magyar demokráciának, magyar dolgozóknak. A sort folytatni a kongresszus hivatása. Leszámolni azokkal, kiknek neveit a baloldali szociáldemokrácia sportcsarnoki parlamentjében már megnevezte. Jó munkát akkor végez a kongresszus, ha nemcsak megszabadítja a munkásosztály mozgalmát azoktól (Szélig Imre után a Kéthly Anzától, Bán Antaltól, Szeder Ferencetől és társaiktól), kiknek a munkásegység elleni politikája lényegében a szocializmus megvalósításának lehetetlenítését is jelentette egyben —, hanem ha világosan és félreérthetetlenül, kíméletlen elvi kritikát gyakorolva rámutat arra, hogy a munkásegységellenes politika mindenkinél végsősoron a munkásosztály célkitűzéseinek elárulásához vezet s eszközként válik a világkapitalizmus politikai érdekeinek, rajta keresztül ötödik hadoszlopként ékelődött be a munkásosztály testébe, a szocializmus

felé haladó népi demokráciába a tőkés imperializmus.

Feladatunk — nagy és elvégzendő feladata ez a Szociáldemokrata Párt 86. kongresszusának —, hogy ideológiailag is előkészítsük a szociáldemokráciát a munkásosztály pártjának egyesülésére. Baloldali kritikusok állapították meg, hogy marxista párt vagyunk, reformista beütésekkel. Feladatunk, hogy a reformizmus jelentkezéseit kiirtsuk ideológiánkból és gyakorlatunkból. Ezen a téren feladatok adódnak a kongresszust követőleg is. A szociáldemokrata tömegeket meg kell ismertetnünk a leninizmussal, kiindulásul azokkal a fejezetekkel, amelyek élesen mutatják a különbséget a reformista politika és a forradalmi politika között.

Szedjük rendbe sorainkat, egységesen, felémelt fővel induljunk neki a szocializmus megvalósításának. Erre a rendezésre, szervezeti, ideológiai és magatartásbeli rendezésre szükség van azért, mert kifelé a külföld munkásmozgalmai felé példát akarunk mutatni, befelé, önmagunk felé, tömegeink felé pedig ki akarjuk érlelni azt a történelmi tudatot, amely nélkül mi szociáldemokraták a munkásosztály felszabadításának nagy küzdelmében a munkásosztály egyékváncsolt soraiban nem tudnók betölteni feladatunkat.

Hisszük, hogy elvtársaink megtanulták és megtanulják a társadalmi fejlődés törvényeit és meg lesznek győződve, hogy a munkásosztály egyesült nagy pártjának megalkotásával a munkásmozgalom egy magasabb formája következik el s hogy a külön pártokat még lehetségesnek tartó átmeneti állapot — a kapitalizmus és szocializmus közötti átmeneti forma — után most Magyarország a társadalmi fejlődés új szakaszába érkezett el: elérkeztünk a szocializmus kapuihoz.

Elvtársuk!

Táppénzre . . .	71,000.000 Ft-t
Szülészeti segélyre .	88,000.000 „
Ápolási költségekre	46,000.000 „
Gyógyászati ellátásra	42,000.000 „
Öregségi járadékra	60,000.000 „
Családi pótlékra .	83,000.000 „

**fizetett ki az OTI
egy év alatt**

Az OTI a munkásoké!

Újult erővel

Írta: Forgács Géza

Mi történt az elmúlt esztendőben?

Nagyon sok elvtárs teszi fel ma ezt a kérdést, amikor azt látja, hogy az események rohamos fejlődésében szédelten áll és nem érti meg azokat. Bizony nagyon jó lett volna már előre elkészíteni az elvtársakat erre, akkor talán nem lennének annyira meglepve. Persze, ez csak azok részére szól, akik nem tudtak maguk is következtetni az eseményekből.

Hát kedves elvtársak, az elmúlt esztendőben nem történt semmi más, csak a pártunk a tönk szélére jutott. Hogy mi által, azt sem nehéz kitalálni, amikor politikai pártról van szó. Azért, mert rosszul politizált, illetve azok, akiknek erre felhatalmazásuk volt, rossz útra vitték a pártot. Most ne azt nézzük, mit csináltak, vagy mit nem csináltak, illetve mit csináltak rosszul, mert ez ma már, pontosabban ma még, nem érdekes. Most csak az a lényeges, hogy baj van. Ezt pedig abból látjuk, hogy teljes egészében megint a párt és az eddigi politikájától gyökeresen eltér. Ezt pedig nem tenné meg nyomós okok nélkül. Ezek a nyomós okok pedig nagyonis megvannak.

Nekünk tudnunk kell ugyanis, hogyha a mai nemzeti és nemzetközi viszonylatban egy olyan párt, mint a szocialista párt, valamilyen hibát követ el, illetve a hibák sorozatát — hisz ez érthető, mert ezeknek a hibáknak közös ideológiai alapjuk van —, akkor az nemcsak a párt részére jelent veszélyt, hanem a munkásszféra részére a demokrácia részére is. Ez pedig nagyobb baj a pártveszélénél is. Mennyire meggyöngyült volna a dolgozók frontja, ha ugyanazok az elvek érvényesülnének ma is, mint amilyenek érvényesültek az elmúlt esztendőben.

A választást el kellett veszíteni annak a pártnak, amelynek vezetői nem ismerték fel a helyzetet, nem láttak túl az orrukon és azt képzeltek, más nem számít, csak ők maguk. Azt hitték, az ország politikailag iskolázatlan, a fasizmus emelőjén felnevelkedett tömegek majd a pártunkat választják, mert abban látják reményeik megvalósulását. Ha nincs is Peyer, de itt van még a szelleme. Peyer pedig készíti a kiegyezést a polgári pártokkal. Szűk látásukban azt hitték, ezt csak ők tudják, a kommunista párt például nem.

Nagyot tévedtek és amikor kisded játékuk elveszett, élénk kiáltozásban törtek ki, mint az iskolás gyermekek: Nem ér a nevem! Ez még a gyermekek között sem hatásos, hát még a politikában. Nem azért állottak ki nagyhangon a porondra szeptemberben, mert tovább vitték a rossz politikájukat, hanem azért, mert politikai dilettantizmusukban azt sem tudták, mit csinálnak. Gondolták handabandázással időt nyerhetnek. De itt tévedtek ismét. Nem tudtak soha semmit sem határozottan, egyértelműen és gyorsan megtenni, így hát természetesen ezt sem. Haboztak, topogtak és kiabáltak. Offenzív programokat adtak, hogy ők így meg úgy, majd megmutatják, nem alkuszunk stb. Közben politikájuk tipikusan deffenzív volt. Csak védekeztek. Védtek elsősorban a maguk pozícióit. Mindennel szembehelyezkedtek, ami a

kommunista párttól jött. Nem mondjuk, más-hova sem kötötték le magukat, mert ahhoz gerine kell.

Közben az idő eljárt, a helyzet megérlelődött és a párt ideológiailag tisztult szárnya felismerte a veszélyt. Meglátták ennek a végzetes politikának eredményét és várható kifejlődését. Ebből nem kérték. Nekilendült a forradalmi szárny és határozott mozdulattal megálljt vezényelt. Abban a pillanatban, amikor a pártban felbőregett a régi harci erény, a tömegek nem haboztak. Igen sok olyan elvtársat újra aktivitásba hozott az a tény, hogy a párt él és harcok. Amint meglátták, hogy itt nem személyi ellentétekről van szó, hanem mélyreható dologi, szerkezeti és főleg ideológiai változás állt be, azonnal talpra ugrottak. Azok a nagy tömegek, amelyekre a jobboldal — bár nem lehet őket még ezzel a jelzővel sem illetni, mert ez tudatot jelent, hanem inkább a gerinetelenség, a politikailag éretlenség a büvézinasok feleine meg mint jelző — számított, úgy otthagyták őket, mint a pinty. Azok, akik úgy érezték, baj van a pozíció körül és mi lesz, ha egyik munkáspártunk sem kellenek, azonnal biztosítani akarták helyüket a másik pártban. Kényszerítették őket — zokogták. Igen kényszerítették őket, de nem a kommunista párt, hanem a megalkuvásuk, a gerinetelenségük. Persze nagyon sokan azért mentek át, mert úgy érezték, ebből a játékból elég volt. És ne feledjük el elvtársak, a kommunista párt akciói nem a párt baloldala ellen irányulnak ma sem. Állítjuk, hogy a kommunista párt látva a mi pártunk politikai brávoinak gerinetelenségét, látva és felmérve, milyen nagy veszedelem rejt ez magában a munkásszféra részére, már előre erre az akcióra készült. Úgy gondolták, meg tudják menteni maguknak akit csak lehet, mert később talán már késő lesz.

Most azután van elég teendőnk. Nem kétséges, hogy ez az egész folyamat szükségyszerűen állítja élénk döntöbben, mint valaha a munkásegység, a két párt fúziója kérdését. Aki éppen, hogy megmenekült a pusztulástól, az igyekezzék mindent megtenni, hogy még egyszer ne kerüljön halálos veszedelmbe. Ha ez sokaknak nem tetszik, az bennünket ma nem érdekelhet. Nem egyesek szeméit akarjuk ma kinyitni, hanem a csatát megnyerni. Mindazentgy beszéde, egész viselkedése késztesen bennünket gondolkozásra. Nem magától mondja, amit mond. Számít a bomlásra. Jól számít. A patkányok és az élősdiek majd elmenekülnek a mi egységes táborunkból. De ez még sohasem gyengített meg egy táborát. Majd erősítik az ellenforradalom táborát, ha ugyan ezt erősítésnek lehet nevezni. Mert más út nincs. Vagy egység, vagy ellenforradalom.

A helyzet megérett. Tessék válogatni. Mi már régen megmondtuk, harmadik út nincs. Aki nem hiszi, próbálja meg, de mi ma erre nem érünk rá. Mi megyünk előre a forradalomba, amit csak egységesen, egy párttal, egy akarattal lehet megvívni. Mily gyorsan mennek ez események. Egy hónappal ezelőtt ez a helyzet még nem így nézett ki. Ma már igen. Munkásegység.

PARTSZERVEZET

Nagybuda-pest-Nagybuda-pesti Párt-szervezet

Irta: Lakatos Imre

Nagy-Buda-pest közigazgatási és szervezeti egységének megteremtése több mint 50 esztendő óta multra tekint vissza és egybeesik a fővárosunk ipari és kulturális fejlődésével. A terv ellenzői pestvármegyei érdekeltek közül kerültek ki, de akadtak szép számmal buda-pesti érdekeltek is. Az előbbieket a vármegye adóbevételeit féltették, de nem erről beszéltek, hanem azzal érvelték, hogyha Buda-pest a nagyvárosok rangsorába akar lépni, építse be szabad területeit és így nagyobb lélekszámot érhet el. Az utóbbiak beszéltek arról, hogy egységesítés esetén a csatolt részek mint kerületek szereplésének és mostoha ellátatlanságuknál fogva erősen lerontanak Buda-pest világvárosi technikai fejlettségéről alkotott és hirdetett képet. Ugyancsak beszéltek azokról a fővárost terhelő feladatokról, amelyek az egységesítés esetén megoldásra várnak (víz, gáz, villany, csatornázás), valamint a szociálpolitikai követelmények megteremtéséről, mint súlyos és megoldhatatlan problémáról. A gyakorlati élet nem várta, hogy az érdekeltek eldöntsék a kérdést, hanem maga alakított ki bizonyos területeken összeolvadási előfeltételeket. Így közlekedési, víz, gáz, villanyhálózat, beépítési, közellátási, közmunka, rendészet, választó kerületi problémák szempontjából a Nagy-Buda-pest fogalma a megvalósulás stádiumába jutott Persze, a legkülönbözőbb tervek vannak Nagy-Buda-pest területi nagyságát illetően. A Közmunka Tanács első számú terve szerint 6 megyei várost és 19 községet értenek Nagy-Buda-pest fogalma alatt. A harmadik számú tervezet már szélesebb területet ölel fel. 93 községgel, 2.500 km² területtel és 2 millió lakossal.

A kérdés valójában nem egyszerű. Buda-pest és a környék lakossága érdekeinek egybehangolása jó közlekedési, üzemi és pénzügyi politika, először, gyors, egységes közigazgatásnak a megteremtése nem kis feladat. A vélt és fennálló nehézségek, az ellenállás leküzdésével megteremtődik egy gyors és természetes fejlődés lehetősége, amely jótékony hatását nemcsak Nagy-Buda-pestre, de az egész országra éreztetni fogja.

Így állunk a nagybuda-pesti párt-szervezet kérdésével is. Várospolitikai szempontból Nagy-Buda-pest kialakításának útjában leküzdendő akadályokon kívül szilárdan állanak a vármegye érdekeltelei, akiknek úgy a jelenben, mint a múltban sikerült a kérdés megoldását megakadályozni. Jelentőségében párt-szempontból a Nagy-buda-pesti Párt-szervezet megteremtése pártunk egyik legfontosabb, legjelentősebb feladata. A fővárosi párt-szervezetek ezt a feladatot vállalják is. Az ország fővárosa egyben társadalmi, ipari, kereskedelmi és kulturális központja az országnak és így természetesen itt alakulhattak ki már a régmúltban mozgalmunk legfőbb szervezetei. Itt inkább megvoltak a továbbképzés anyagi és fizikai lehetőségei, mint máshol az országban. Így persze nem véletlen a Fővárosi Végrehajtó Bizottság kezdeményező szerepe sem. A Nagy-buda-pesti Párt-szervezet létrehozása pártunk szempontjából még fontosabb és sürgősebb, mint a közigazgatási egység megteremtése. A

környék falvaiból és városaiból a tömegek jelentős része fővárosi üzemekben dolgozik, tehát a földrajzi egység megteremtése sem akadály. A szervezeti egység megteremtésével megszűnethető, hogy kispesten vagy Rákospalotán másképp értelmezzék és magyarázzák a marxizmust, mint a fővárosban és túl az elméleti magyarázaton és értékelésen megszüntethető, hogy a napi politikában követett magatartás Schumacher, vagy a francia harmadikutas politikával kapcsolatban más legyen a véleménye a pesterzésébeti és fővárosi elvtársaknak. De túl ezeken a döntő szempontokon, a kiértékelt és bevált szervezési formák egysége, harmóniája is óriási fejlődést fog eredményezni. Megszűnik az a másfél éves gyakorlat, hogy a pestkörnyéki mozgalmat egynehány vezető hitbizománynak tekinthesse és mintha nem is lett volna az összmozgalom szervező része, saját külön politikájának háttérként használja fel. Így volt lehetséges az is, hogy a környéki szervezetek vezetői visszaküldtek szétesztatlannal és elolvasatlannal minden olyan brosúrát párt-szervezeti, vagy más nyomdaterméket, ami elvi és gyakorlati magatartásukkal nem egyezett. A központi oktatás hetenként kiadott silabuszai is hasonló sorsra jutottak. A környéki vezetők nem voltak hajlandók ezeket használni, ehelyett saját meggyőződésüket és a napi politikáról vallott felfogásukat magyarázták nem egészen sikertelenül. Mondjuk talán el még azt is, hogy a központi oktatás előadóit egyszerűen nem fogadták el. A környék tilos terület volt más vélemény számára. Az Adat- és Anyagszolgáltatás havonként megjelenő és funkcionáriusok részére nélkülözhetetlen példányait indexre tették, stb. Mindezek után egyáltalán nem csodálni való, hogy a változott helyzetben a környék tömegei teljesen félrevezetve, tájékozatlanul szemlélik a nagy politikában és a pártunkban lezajló eseményeket.

A párt illetékes tényezői most dolgoznak ki szervezeti és különböző akciós programokat, amelyek egységes szerkezetben nyerne gyakorlati alkalmazást a kongresszus után, hogy a múlt hibái ne ismétlődhessenek meg. A probléma tehát szervezeti és politikai szükségszerűség. A Nagy-buda-pesti Párt-szervezet szervezeti egységének megteremtése döntő módon hozzájárul a fegyverem megszilárdításához, a párt tömegeinek átneveléséhez és erejének növekedéséhez.

Elvtárs!

A „SZABAD FORUM,,

a Te rovatod!

PARTSZERVEZET

Szakasits Antal: Amit az ipari munkáról tudni kell

Tények, adatok bizonyítják, hogy azok a népek, amelyek az iparosodás fontosságát már a régmúlt időben felismerték, a haladás útjára kerültek. A megérősbött ipar hatalmas társadalmi rétegnek jutott megfélemlő kenyeret és az iparos nemzeteket gyorsabban vitte előre gazdasági, szociális és kulturális tekintetben. Az ipari államok gazdasági statisztikái minden beszédnél bizonyíthatóbban igazolják, hogy a nagy tömegek kielégítő életmódját csak akkor és úgy lehet biztosítani, ha az iparosodás tervszerűen, a viszonyoknak, az adottságoknak megfelelően megy végbe. Nem lehet és nem is szabad az ipar területén délibábos képeket felrajzolni; e téren a szigorú számitások lehetnek az irányadók és alkalmasak arra, hogy időt és vihart álló iparágak alakuljanak ki, olyanok, amelyek működése nem idényszerű, hanem állandósult.

A magyar iparnak nagy jelentőséget tulajdoníthatunk a nemzet újjászülésében; ezt igazolja az, hogy 1942–43-ban 10,4 milliárd pengő nemzeti jövedelmünk-ből 2815 a gyáriparra és 2032 millió pengő a kézművesiparra esett. Ezek a számok mintegy útjelzők; oda mutatnak, hogy a magyar viszonyoknak megfelelően a gondoskodásnak teljes mértékben meg kell nyilvánulnia a gyáripar és a kézműipar területén.

Az ipar kialakulása több tényezőhöz kapcsolódik. Ezek: a munkaerő, a nyersanyag, a fogyasztópiac és a tőke. Legfontosabb, amely felé azonban a multban a legcsekélyebb törődés irányult: a munkaerő. A jövőben, a demokratikus átalakulás természetes következményeként az ipari munka középpontjába a dolgozó ember kerül és a termelést a szociális szempontok szem előtt tartásával irányítják. Annak ellenére, hogy a közösségi gondolatnak az ipari munka terén is teljes mértékben érvényesülnie kell, nem szabad megtörténnie, hogy a rideg üzleti érdekek irányítsák a termelést. Az ipari munka, amelynek megvannak a maga fejlődési formái és amely szorosan hozzákapcsolódik a munkaszervezéshez, ma már nem kizárólag a dolgozó testi erejére és ügyességére alapítja az eredményeket. A nyers munkának munkaeszközökkel, gépekkel való elvégztetése a művelődés korának megindulását jelentette. Ma már el sem tudjuk képzelni, hogyan boldogulhatna az ipar gépek nélkül; szem előtt kell azonban tartanunk azt, hogy a legcsekélyebb gépalakítások lényegében elmesztett és összerakott elemi gépek, mint amilyen az emelő, az ók, a csavar, a lejtő, az álló- és mozgócsiga. A gépek tömeges beállítás egyrészt megkönnyebbítette és felfokozta a termelést, másrészt kiküszöbölte a munkás túlfatradását kiváltó erőfeszítéseket. Megállapítható, hogy a multban a legtöbb helyütt a gépeket nem úgy tekintette a tőkés termelés, mint a dolgozó munkájának megkönnyebbítésére szolgáló eszközöket, hanem az volt a cél, hogy ugyanakkora munkaidő alatt, ugyanakkora bér mellett többszörös mennyiségű termelést érjenek el.

Az ipari munka a jövőben fokozatosan veszi igénybe a modern ipari gépeket, amelyek nemcsak a termelést, hanem a munkát is hivatottak szolgálni. Minél tökéletesebb az iparban alkalmazott gép, annál jobban megközelíthetjük azokat az ideális munkafolyamatokat, amelyek úgy termelnek, hogy nem váltják ki az időelőtti kifradást és annak állandósulásával nem idézik elő a dolgozó szervezetének elkopását.

Az ipari munka eredményei kapcsolatosak azszal is, hogy meg tudjuk-e teremteni azokat a kedvező körülményeket, amelyek a termelést a legkülönbözőbb vonatkozásokban alátámasztják, illetőleg befolyásolják. Ilyenek: a megfelelő műhely- és üzemi helyiség, a táplálkozásnak a munkához való alkalmazkodása, az ipari átalakulásnak lehetőség szerint való kiküszöbölése és nem utolsósorban a munka lélektanának olyan kialakítása, amelyre csak a legújabb időben terelődött a

figyelem. Bátran és jogosan hangosíthatjuk: az ipari munka megköveteli, hogy a munkás abban teljes lélekkel vegyen részt; a munkakedv olyan tényező, amelyet nem szabad számitásból kívül hagynunk. Ennek a tényezőnek a kialakítása és állandó ébrentartása pótolhatja azokat a munkarendszereket, amelyeket a multban a munkásságra rákényszerítettek és azután a sikertelenség hatása alatt kiküszöböltek.

Az ipari munka minőségi és mennyiségi termelése nemcsak a munkaeszközök megfelelő voltával kapcsolatos, hanem szorosan összefügg azszal, hogy a munkaerő kiképzése milyen mértékben kielégítő. Ennek átgondolása és átértékelése teszi szükségessé, hogy az ipari munka problémáisorozatába a tanonckérdést is beillesztjük; a tanonck kiképzése, szociális, gazdasági és kulturális alátámasztása olyan kívánalmak, amelyek nélkül nem képzelhető el korszerű és tökéletes ipari munka. A törődés már a tanonck kiképzésénél kezdődjék meg; nem szabad annak megtörténnie, hogy a helytelen pályaválasztás akkor késztesse foglalkozásváltoztatásra az ifjúmunkást, amikor az, egyéniségének és tudásának meg nem felelő iparágban, már hosszabb időt töltött el.

A komoly és tökéletes ipari munka egyre több és több szaktudást igényel. Ma már nem elégséges, ha az elemi ismeretek birtokában lép ipari pályára az ifjú; elengedhetetlenül szükséges a szakipari-kola elvégzése mellett olyan általános tudás megszerzése, amely az egyént a közgazdaság legtöbb ágazatában otthonosá teszi. Az ipari munka jelentőségének kiemelkedése parancsolólag írja elő az iparképzés meghecsülését és olyan mértékben való kialakítását, hogy feladatának mindenben megfeleljen. Ugyancsak az ipari szakoktatás feladata lehetne az is, hogy időnként rendezendő tanfolyamokon felújítsa és bővítsa a segédek, a mesterek szaktudását.

Az ipari munka az iparágaknak megfelelően lényeges különbségeket mutat fel. Éppen ezért az ipari munka természetét, megnyilvánulását iparáganként kell tanulmányozni; ezáltal valóban kidolgozhatók azok az eredmények, amelyek az ipari munka lényegét iparnemenként tükröztetik vissza. Az ipari munka végcélja: a termelés, amelyet a munkaerőn kívül erősen befolyásol a nyersanyag. Ennek hiányában a legjobban kiépített iparág is holt, élettelen. Természetes ezért, hogy a magyar ipar fejlődése, megálláradulása csak olyan iparágakban biztosítható, amelyek a nyersanyag mellett gondoskodni tudnak a gépek hajtóerejéről is. A céltudatos munka, a nyersanyagforrás szemellett tartása mellett tekintetbe kell venni a felvevő piacot is. Mindebből eléggé szemléltetően kidomborodik az a tény, hogy az ipari munka hatalmas, szinte beláthatatlan területe állandó gondoskodást és törődést igényel és nem hagyható a tőke kényekedvére.

A magyar iparnak a magyar föld természéhez, az itt nyerhető és lelélhető nyersanyagokhoz — és nem utolsósorban — a magyar találmányosságához és a magyar munkás kiváló szakképzettségéhez kell kapcsolódnia. Ez esetben megvannak azok az előfeltételek, amelyek valamely iparág tökéletes kialakulását eredményezik a nem követhetők be a munkanélküliség, amely közgazdasági és szociális szempontból súlyos teherterele az államnak.

Ma már igen sok azoknak az iparágaknak a száma, amelyek a munkások nagy tömegét foglalkoztatják, csak arra mutatok rá, hogy a magyar textilipar, a vegyipar, az alumíniumipar mellett a mezőgazdasági jellegű élelmiszeripar megteremtése az, amelyet a jövőben várhatunk. A gyáripar mellett természetesen még a közép- és kisipar áll a termelés szolgálatában; az utóbbi modernizálással, megfelelő gépekkel való felszereléssel fel tudja venni a versenyt a nagyobb üzemekkel. A felsorolt iparágakban azonban az ipari munkának külföldi vi-

azonosítatlan is versenyképesnek kell lennie; ezt azonban ne a dolgozó testi erejének kihasználásával érjük el, hanem a munkafolyamatok módosításával, a munkagépek modernizálásával, a munkakedv fokozásával, tehát olyan módszerekkel, amelyek a dolgozók kihasználása nélkül szolgálják a termelést. Ennek megvalósítását igyekszik szolgálni az iparegészségügyi szervezet, amikor az üzemi helyiségekben tanulmány tárgyává teszi a kifáradást kiváltó tényezőket, az ipari munka különböző fázisait és a tudományos alapon nyugvó tapasztalatokat összeegyezteti a dolgozók véleményével. Az iparhygiénikus találkozik ebben a tevékenységben a szakmunkással — a tudomány a munkával, hogy együttesen dolgozzák ki,

milyen irányú intézkedések valósítandók meg az ipari üzemekben.

Az ipari munka tudományos jellegű tanulmányozása, amelyet a múltban teljesen figyelmen kívül hagytak és amely tudományának az egyetemeken is képviselést kell nyernie, — új területet van hivatva adni az iparágaknak és hivatott a dolgozók védelme mellett a termelés befolyására.

Az ipari munka közgazdaságunk tartós oszlopa; ehé ként az ipari munka és társadalmunk fontos tényezője. Törekedjünk ezért arra, hogy iparunk minél fejlettebb legyen, ezáltal minél több munkásnak juttatunk kielégítő megélhetést.

SZABAD FÓRUM

A demokrácia fogalmának fejlődése

Valamely fogalomról lett idegen szó értelmét nem közelíthetjük meg annak egyszerű magyarra fordításával. Sőt, a szó szerinti fordítás sokszor eltávolít bennünket a fogalom megértésétől. A közelmúltban egyik nagy-kultúrájú elvtársunk tartott előadást „Szociáldemokrácia és kommunizmus” címmel. Azt hittem, hogy az előadásból megtudhatok valamit a munkásmozgalom két irányának azonosságáról és különbségéről. Arról, hogy mit jelentett ez a két irány a múltban, mit jelent ma és miből láthatjuk a kettő azonosságának erősödését, a különbségek csökkenését, egyszóval az igazi munkásegység megvalósulásának folyamatát. Ehelyett azonban egy hosszú nyelvi fejtegetést kaptunk arról, hogy mit jelent a szocializmus és mit a kommunizmus kifejezés. Természetes, hogy ezen az úton nem jutottunk közelebb a probléma megértéséhez.

A marxista világnézet a jelenségek történelmi szemléletét jelenti. Éspedig úgy, hogy mindent keletkezésében, fejlődésében és elmúlásában vizsgál. Nem úgy, mint a polgári szemlélet, amelynek történelmisége legfeljebb a „már a régi görögöknél” kezdetű hivatkozásban van meg. Az ilyen hivatkozás legfeljebb a Karinthy Frigyes által parodizált tudományos előadások unalmát idézheti, (pl: A bőr. A bőrt már a régi görögök is ismerték...).

Ha a görög rabszolgatársadalomból indulunk ki, hogy a mai demokráciát megértjük, nem elég megmondani, hogy demokrácia — magyarul népiuralmat jelent. Nem elég még akkor sem, ha a szót képletképpen boncoljuk. (Demos = nép, kratien = uralkodni.) Nemcsak az „uralom”, de a „nép” szó-értelme is megváltozott a rabszolgatársadalom óta. Hogy igazi, vagy nem igazi demokrácia volt-e a görögöké, az itt nem kérdéses. Demokrácia = népiuralom. Feltételezzük itt, hogy a görögöknél a nép uralkodott. De ki a nép? Mai fogalmaink szerint az ország lakosságának túlnyomó többsége: a dolgozók. A „nép” — társadalmi, történelmi fogalom. A rabszolga például még embernek sem számított és így a nép fogalmából is ki volt zárva. Csak a szabad görögök uralma lehetett a görög demokrácia. Hogy a szabadok társadalmán belül mikor uralkodott a „nép”-nek nevezett réteg, az is igen kérdéses. Solon, a nagy törvényhozó (Kr. e. 594), akik a nép barátjaként ismertek a történelem, az úgynevezett timokratikus alkotmányt volt a híve. Ez pedig az állampolgárok jogait és kötelességeit vagyoni állapotukhoz szabta. Kleiszthenes a Kr. előtti VI. század végén megalkotta az egyenlőségre épülő alkotmányt, a demokráciát. Természetes, hogy ennek a demokráciának is

a rabszolgaság volt az alapja. A lakosság túlnyomó többsége, a rabszolgák, nem váltak néppé, tehát szó sem lehetett arról, hogy ők beleszóljanak az állam irányításába. A görög demokráciára való minden olyan hivatkozás, amely azt példaképnek akarja elénk állítani, hamis. Schlachta Margit 1945-ben, amikor a köz-társaságra vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta a képviselőház, a köztársasággal szemben érveként a görög demokráciára hivatkozott. Demokrácia, u szó szó szerinti jelentésén túl azt a folyamatot jelenti, amelyben a társadalom mind több tagja válik saját sorsának irányító-jává. Minden eddigi demokrácia egy-egy lépést jelent a megvalósulás útján, de mindegyiknek megvoltak a korlátai. A görög demokrácia korlátja a rabszolgaság rendszere volt. A rabszolgaság felbomlása és a hábéri társadalom kialakulása a demokrácia új perspektívát jelentette. A középkori városokban kialakult polgárság (iparosok, kereskedők) vált ebben a korban a demokrácia hordozójává. A XVII. század angol forradalmában a polgári osztály harcolt a demokráciáért a nemes-ség ellen. Az angol-polgári demokrácia véres harcokban született. Nem jelentette valamilyen merev szabály-nak, „a demokrácia játékszabályainak” betartását. És nem volt semilyen történelmi példának, pl. a görög demokráciának az utánzása. Könyörtelen harcot, a polgárság osztályharcát jelentette a nemesi előjogok ellen. Ebben a harcban nem volt kegyelem még a király számára sem. A demokratikus forradalomnak ellenálló I. Károlyt kivégezték. A francia polgári demokrácia is forradalmak sorozatában született. Ez a demokrácia a nép fogalmát már szélesebben értelmezte minden előbbi társadalomnál. A nemzet fogalma is túlné a „történelmi osztályok”-on és elér egészen a dolgozókig, a népig. A polgári forradalmakban már a nép mindenki, tehát a demokráciának a mindenki uralmának kell lenni. A francia forradalomban Sieyès öb-bé még csak a harmadik rend, a polgárság jogairól beszélt, de Babeuf már a teljes egyenlőséget hirdeti. Nálunk is különbség van már a Kossuth által hirdetett demokrácia és Petőfi, vagy Tancsics elképzelése között. A polgári demokrácia is elérkezett határaihoz, az a határ a kapitalista társadalom. A kapitalizmus kialakulásakor a polgári társadalom a szabadság, a demokrácia kiterjedését jelentette. Jogegyenlőséget, szervezkedési szabadságot, általános választójogot. Szegény a kapitalista társadalom kialakulásának korszaka befejeződött, úgy váltak a polgári demokrácia keretei az osztályellenyomás és kihasználás kereteivé. A formális demokrácia nemcsak, hogy nem zárja ki az osztályellentéteket, de azok kialakulásának egyenesen melegágya. Ez a demokrácia a kapitalista diktatúrákba torkollott. Már nem az az osztály képviseli a demokráciát, amelyik a múlt században. Új típusú demokráciát alakultak ki ma már Európán szerte. Az első ilyen demokrácia az 1917-es proletárforradalomban meg-

született Szovjet-Unió. Itt már nem együtt vagy másikként osztály uralmáról, hanem az egész népéről van szó. De harcot is jelent ez a demokrácia a világkapitalizmus, az imperializmus ellen. Szüntelen harcot egy országon belül is, a munkáosztály hatalmi befolyását gátló osztályerőkkel szemben. A demokrácia nem beartandó játékszabály, nem kész épület, hanem folya-

mat, osztályok harcának a folyamata. Ha a demokráciát csak a munkáosztály képviseli. Csak ez az osztály akarja, hogy a dolgozók kezében legyen a hatalom. Csak ő valósíthatja meg azt a demokráciát, amelyben a nép az összesség. Az összesség valaha pedig egyenlő esztályuralom megszüntetésével, a szocializmussal.

Lux László

Kezet fogott a fizikai és szellemi munkás a demokráciában

Vitán felül áll, hogy a magyar újjáépítés hőse az ipari munkásság, akik éhezve, fáva kezdtek meg a gyárakban az egész Európa által megcsodált országépítő munkájukat. Senki sem tudja és ma sem tudja, miből éltek ezek az emberek az infláció szörnyű hónapjaiban. A hit, a szabb és boldogabb jövőbe vetett hitük adott erőt nekik ezen heroikus munka elvégzéséhez és ezt a hitet a munkáspártok vezetői igyekeztek erejükön felül táplálni és erősíteni, mert csak ezen keresztül váltak megközelíteni a végső munkásmozgalmi célt, az osztálymentes társadalmat.

Ha figyelembe vesszük a fasiszta és félfasiszta idők gyenge fajsúlyú tisztviselői garnitúráját, akik nagyrészt a feudalkapitalizmus térfoglalása következtében földjüket veszített kis- és középbirtokos dzsentrik köréből regrutálódtak és akiknek a párbaj és fröccsözésen kívül legfontosabb teendőjük a kétkezi dolgozók lenézése és elnyomása volt, nem szabad csodálkozni azon, hogy a feltörekvő és minden idők legmegbízhatóbb osztálya, az ipari proletáriátus bizonyos fokú bizalmatlansággal nézte és nézi a szellemi dolgozók térfoglalását a demokráciában.

Ami azonban 1944-ig természetes volt, a marxista-ellenes lélekromboló propaganda következtében, nem természetes ma, amikor a jólképzett szellemi munkások — a népbiroságok és igazolóbizottságok által a fizikai dolgozók hathatós támogatásával jól megrostálva — hatalmas, megbízható proletárbázist képeznek a demokrácia felépítésében.

Ma már mindenki tudja, hogy egyformán proletár mindenki, aki munkaerejéből él, legyen az géplakatos vagy mérnök, művezető vagy tanár, segédmunkás vagy könyvelő.

Az sem titok, hogy a mai értelmiségi munkás nem-hogy nem nézi le a kétkezi dolgozót, de értékes munkatársat talál benne nehéz és felelősségteljes munkájához. Kézenfekvő, hogy egy esetleges szétválás vagy megemelés a termelés rovására megy, ami közvetve hátráltatja munkát dolgozó osztály életszínvonalának várható felemelkedését.

Az értelmiségi és fizikai dolgozók problémái és gondjai ma már tökéletesen egyek. Összeszorított fogakkal, egy jobb sorsba vetett fanatikus hittel vállalták a háborúvesztett ország szanálásának minden gondját, s hogy jól dolgoztak és politizáltak, szembetűnően bizonyítja az elért eredmény és még azoknak az országoknak az elismerése is, amelyek tőlünk jobbra politizálnak.

Minden fizikai munkásnak tisztában kell lennie azal, hogy az ő munkája szerves összefüggésben van az íróasztalok mellett dolgozók munkájával és épügy tudják az íróasztal dolgozói is, hogy a fizikai dolgozók munkája nélkül az ő teljesítményük csak szappanbuborék lehet.

A jól képzett mérnökök hatalmas építőmunkáját már régóta fogva elismeri a fizikai dolgozók tömege. A legapróbb műszerektől a hatalmas gépkolosszusokig, mind a mérnöki kar hosszú tanulmányokon alapuló

tudását dicséri. Hány száz éjszaka idegőrlő munkája szükséges a diploma megszerzéséig és a gyakorlati tudás elsajátítása még szívósebb akaraterőt igényel. Vajjon gondole a munkás arra, hogy az ő erejét, testi épességét és egészségét védő gépmozgatók, szellemi dolgozó társainak hatalmas studiumokat igénylő produkciója, a modern, egészséges, levegős műhelyhelyiségek, napfényes lakások, amelyek ma-holnap magátólértetődő elemi igényei lesznek a testi dolgozóknak — a haladó szellemű értelmiségi munkások alkotni.

A mérnöki munkán kívül a fizikai dolgozók munkájával legjobban egybekapcsolódik a jól organizált adminisztrációs munka.

A bérelszámolótól a legmagasabb üzemgazdasági tudást igénylő vállalatvezetői munkakörig, a folyószámlavezetőtől a teljes vagyont és eredményt kimutató mérleg készítőjéig, a raktárnyilvántartótól a kalkulátorig, minden szellemi dolgozó munkája szoros kapcsolatban van a fizikai dolgozók munkájával. Mit szólna a munkás ahhoz, ha hetibérért helytelenül, részére hátrányosan számolnak el? Milyen fontos itt is a képzett szellemi munkás.

A legjobb, legszorgalmasabb munkásokkal működő vállalat is előbb-utóbb felszámolni kénytelen, ha az adminisztráció nem húzza meg a vészcsengőt akkor, ha az eladott gyártmányok ellenértékének összege nem fedezi a gyártási költségeket, vagy a pénzfelhasználás vagy ezzel kapcsolatos ellenőrzésben olyan hiba van, amely a vállalat érdekeit veszélyezteti.

De ezek csak gromba példák.

Majdnem azt mondhatjuk, hogy minden vállalat léte, vagy nemléte és ezen keresztül a dolgozók kenyerén attól függ, hogy az adminisztráció kellő értelemmel és szaktudással tartja-e kezét a vállalat ütőerén, megfelelő képzettségű szellemi dolgozók állanak-e az egyes őrhelyeken, az esetleges hibák megelőzésére vagy kiküszöbölésére.

Itt sorolhatnók fel a modern üzemi adminisztrációk problémáinak egész sorát, a különböző produktív célokat szolgáló statisztikát, amelyek egységes alapelvek szerint, évről-évre vagy hónapról-hónapra készítve, pontos összehasonlításra alkalmas képet adnak akár az egyes gyártmányok önköltségének alakulásáról, akár az anyag- vagy készáru-raktár állásáról, valamint az elengedhetetlenül fontos termelési és eladási adatokról.

A modern üzemvezetés — amint látjuk — nemcsak, hogy nem nélkülözheti a képzett adminisztratív munkásokat, hanem napról-napra közeledünk ahhoz az állapothoz, amikor a szellemi dolgozók tartalékserege elfogy, az üzemek mind több és több értelmiségi munkást igényelnek, akik a fizikai dolgozókkal kezefogva, egyenrangú munkástársaként dolgoznak, végcélként osztályuk magasabb életművét.

Ez a kézfogás a tulajdonképpeni rugója annak, hogy ma már mind több és több testimunkás képezi át magát esti tanfolyamokon szellemi dolgozóvá, mind több és több munkásigazgatót neveznek ki vállalatok élére, felolós pozícióba és egyre nő azoknak a proletár gyer-

meknek a száma, akik a demokrácia dicsőségére, ma már ingyenesen végezhetnek főiskolai tanulmányokat és kitűnő szellemi munkával lesznek az épülő országnak.

A munkásmozgalomnak nagy szüksége van a haladó-szellemű értelmiségre, mert ezt a végső osztályharcot

csak az rövidítheti meg hathatósan, ha a fizikai dolgozók és a parasztok mellett egy vonalban küzd az osztályöntudatos szellemi proletárok évszázadok óta egyformán kizsákmányolt tömege is.

Balázs Imre

A POLITIKÁRÓL

A parlament az országnépe akaratának hű kifejezője legyen! Ilyenné csak akkor válik, ha a képviselők választása szabadon és igazságosan történik. Ennek feltételei, hogy a választási törvény általános, titkos, közvetlen és egyenlő szavazati jogot állítson fel mindenkire nézve. A magyar népköztársaság eddig két választási törvényt alkotott: 1945. VIII. tc. és az 1947. XXII. tc.-ket. Az első kétség kívül Európa legliberálisabb választójogai közé tartozik. Az utóbbiban némi megszorítások vannak, de ezek parancsoló szükségességek, mert különben a demokráciával annak ellenségei visszaélnék. *Demokrácia csak demokratáknak jár!* Ennek az elvnek elhanyagolása jojtotta meg a német weimari alkotmányt is! Hitlerék ilyen visszaélés útján valóstították meg szégyenteljes diktatúrájukat. A történelem pedig kell, hogy számunkra is az élet tanító mestere legyen!

A nép által választott képviselőknek különböző jogaik, kiváltságaik, de kötelességeik is vannak. A mentelmi jog hivatása teljesítése közben előállhat minden üldöztetéssel szembe. A parlamentben korlátlan szólásjog és szavazási jog illeti meg. Van kezdeményezési, interpellálási joga. A kormányt felelősségre vonhatja, sőt vád alá helyezését indítványozhatja. Panaszjogánál fogva mindenhol felírhat, kérvényezhet, szakbizottságok kiküldetését kérheti. Mindezen jogát a házszabályok, a tanácskozási ügyrend alátámasztják.

Legfontosabb teendője azonban az országos költségvetés, a budget megajánlása és a felhatalmazás megadása (indemniti) körül van. A kormányzás költségeit honnan vesszük és mire fordítjuk, végeredményében a képviselőháztól függ. Mivel pedig az országgyűlési küldöttek magát a népet képviselik, így az ő közvetítésükkel az ország lakossága önmagát kormányozza. Hogy mily fontos alkotmányos jog tehát a választójog, azt ezen keresztül láthatjuk. Aki ezt nem érti meg, az tényleg erőfellen a demokráciára, önmaga kormányzására!

A demokráciában a nép akarata a törvény. A törvényt a képviselők hozzák többségi alapon, és ezek a törvények egész életünket szabályozzák. Tárgyai: pénzügy, adóügy, ipar-kereskedelem, mezőgazdaság, közellátás, nép-jólét, közoktatás, közegészségügy, igazságszolgáltatás, véderő, belügy, külügy stb. Általában az összes miniszteriális teendők.

A törvény pótlására, magyarázatára szolgálnak a *rendeletek*. Ezek a hatalmi szervek írásban kiadott intézkedései. Törvényhozás alá tartozó ügyekben nincs rendelkezési jog! Ezt ha betartják, vagy betartatják, mindenkor erős *alkotmánybiztosítók*. A gravami-nok, a sérelmek főanyagát a rendeletekkel való kormányzás okozta a magyar rendi országgyűlésén.

A kiadott rendeletekben *angsor* van. Alsóbb rendelkezés nem mondhat ellent felsőbbnek.

Közigazgatásunk ismert kivételes rendelkezéseket pl.: az 1912. LXIII. tc. alapján a hadviselés érdekében kiadott hihetetlen rendelkezések, melyek éle legtöbbször ellenünk, szocialisták ellen irányult.

Törvény hiányában törvénytől még a *statutumok, szabályrendeletek és a szokásjog*.

A *jogállam fogalmához* hozzátartozik, hogy a közügyekben minden intézkedés arra hivatott szervektől eredjen és hogy azt mindenütt tiszteletben is tartsák! Hatáskörök átlépése csak fejetlenséget okoz, s a közbizalmat teljesen aláássa. *Közjogi állandóság, közrend, megnyugvás*, csak a törvények igazságos, pártatlan és becsületes végrehajtása mellett lehetséges! Ahol az államszervek, a kormányzat emberei nem állnak hivatásuk magaslatán, nincs közeleti tisztaság, ott az államalkotó erő, a népet összetartó szálak elszorvadnak, és annak a nemzetnek sorsa meg van pecsételve.

(Vége.) Wéber Mihály

Felölös szerkesztő: Vágóölgni Tíbor

Szerkesztő: Forgács Géza

Felölös kiadó: Fenyves Jenő

Világosság Könyvnyomda Rt. Budapest VIII. Conti u. 6.
Felölös nyomdavezető: Eperl István 6520